

[Jørgen Gram.]

fra ministerpræsident von Hassels mund, der skurrede slemt mod ånden i de førte forhandlinger og mod det forannævnte tilsagn.

Vi synes, at både den her givne anledning og ratifikationen i morgen forudsætter, at forbundskansler Adenauers tilsikring overfor Danmark og mindretallet virkelig føres ud i livet. Vi anerkender, at danskheden nu i hvert fald kan få repræsentation i landdagen fra næste valg i forhold til dens stemmer, men en god vilje kunne vel også have fundet udvej for en midlertidig repræsentation indtil den tid. Der er endvidere en række andre områder, overfor hvilke den her forelagte erklæring kun er en ramme, indenfor hvilken der bør føres tolerante forhandlinger.

Jeg synes således ikke, at det kan blive stående ved, at Tyskland stryger en påviselig gæld til det danske skolevæsen i Sydslesvig på over 1 mill. kr. og begrundet dette med mangel på midler, samtidig med at Tyskland står som den største kreditor i EPU med 969 mill. dollars. Ligeledes er der flere steder, hvor de tyske tilskud er mindre og vanskeligere opnåelige end tilsvarende tilskud, som i Danmark gives til tyske formål.

Lad mig dernæst sige om skoleundervisningen for begge mindretal syd og nord for grænsen, at her slås det igen fast, at forældre og værgere har ubetinget ret til selv at bestemme, i hvilke skoler deres børn skal undervises. Endvidere åbnes der altså nu mulighed for, at der såvel syd som nord for grænsen på begæring kan gives mindretallene tilladelse til at oprette videregående almindelige skoler med mulighed for anerkendte eksaminer.

Det er beskæmmende, at der hidtil ved tyske universiteter har været diskriminerende bestemmelser gældende mod danske sydslesvigere, som havde dansk studentereksamen, med den begrundelse, at tyske statsborgere skal have tyske eksaminer.

Nuvel, når der nu i de to analoge regeringserklæringer findes den udvej, at eksaminer fra de to mindretals privatskoler kan statskontrolleres og anerkendes som fuldgældige, når deres undervisning tilnærmes det pågældende lands officielle skolevæsen, kan der godt findes en begrundelse for dette,

for selvfølgelig kan ingen forlange en, set med det pågældende lands øjne, helt underlødige eksamen godkendt. Der kunne jo også muligvis have været udskudt undervisningsfag, som det ene land kræver, medens det andet anser sådanne for overflødige. Det land, hvor man vil leve og virke, må have den afgørende indflydelse på kravene. Men over ånden, atmosfæren, i skolen kan landene og bør landene ikke bestemme.

Mit parti går enstemmigt ind for, at det forbud, som siden besættelsen har hindret eksaminer afholdt i tysksprogede privatskoler, ophæves nu. Den næsten ufattelige vending, der er sket fra 1945 til i dag med hensyn til Tysklands stilling til vestmagterne, herunder Danmark, gør det til et forældet standpunkt at opretholde det 10-årige ensidige forbud.

Jeg tillader mig så af alle de pågældende tyske myndigheder og instanser at forvente, at disse velvilligt vil behandle alle det danske mindretals anliggender i Sydslesvig. Derunder falder ikke mindst de forhandlinger, som jo må finde sted nu i Sydslesvig med det danske skolevæsen dernede om, hvad eksamensskolers tilnærmelse til det tyske skolevæsen vil sige i praksis.

Jeg tillader mig endvidere at pege på afsnit II, punkt 6, i den danske erklæring, hvori vi slår fast, at der med hensyn til understøttelser og andre ydelser af offentlige midler ikke vil blive gjort forskel på det tyske mindretal og andre statsborgere.

Det er vist ikke den danske offentlighed bekendt, at vi herhjemme hidtil har ydet almindelig understøttelse til elever, der går på tyske folkehøjskoler, f. eks. Tinglev. Såfremt der nu oprettes tyske efterskoler, vil det vel også der være tilfældet. Ja, så vidt går vi her. På dette som på mange andre områder er der imidlertid i dag en skævhed i de danske sydslesvigeres disfavør. Jeg tænker på byggetilskud til skoler og forsamlingshuse i Sydslesvig, på tilskud til skoler og børnehaver, på tilskud til landbrugskonsulenter. Mon nogen kunne tænke sig — det håber vi — at der kan gives tilskud i Sydslesvig til sydslesvigerernes ophold på Jaruplund højskole? Det er konsekvensen af, hvad vi gør i Danmark, og Tyskland er jo kulturelt på højde med sine nabostater.